

FAQ

Hello! Welcome to toki pona. Maybe you're new and want to know more about this unknown language. Great! This page will answer your questions.

What is Toki Pona?

It's a small and good minimal language. There are only 14 letters and less than 200 words. The Canadian linguist Sonja Lang created it in 2001. Now there already are thousands of speakers around the world.

Why would I learn Toki Pona?

Maybe you're fascinated by the possibility of describing the world using less than 200 words. Maybe you wish to talk to your friends without other people knowing what you're saying. Maybe you just want to boast of speaking many languages. There are different reasons for different speakers.

How can I learn and where can I use Toki Pona?

There is the official Toki Pona book (The Language of Good) by Sonja Lang and there is her brand new Toki Pona dictionary. There are also many free courses online. Furthermore, there are YouTube videos and Memrise courses. A very popular and old course was o kama sona e toki pona! A newer and up to date course is lipu sona pona. Toki Pona groups and learning resources are on our website:

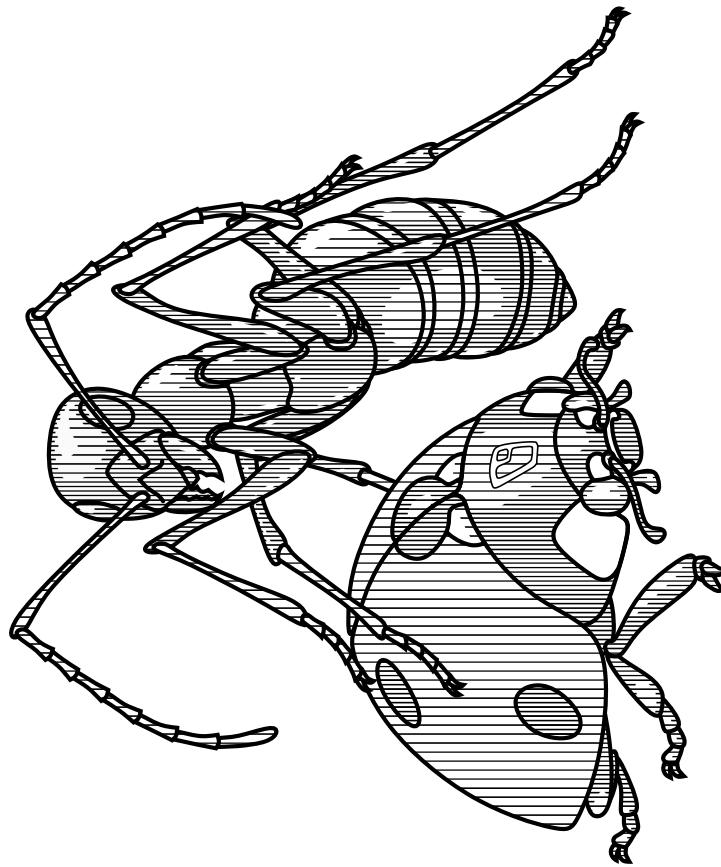
liputempo.org

If you want to join us, that's great!

ISSN 2752-4639

9

nanpa pipi

jo

o koma pona
lon lipu tempo!
pipi li pona ala
pona tawa sina?
tempo pini la mi
monsuta tan pipi.
taso pipi pi lipu
ni li ken musi
pona e sina!
kin la sina ken
lukin e lipu pi
sitelen pona lon
ni. mi sona e ni;
sina mate li wile
e lipu mute pi
sitelen pona a a.
ni la o lukin pona
e lipu tempo o musi!

-jan Sonatan

tempo

tempo wapukina
tempo suno pali

toki pona

nasin nimi sin pi sitelen pona

sona

pipi waso pi lili nampa wan

pipi li soweli tomo (pona) anu seme?

pipi pokki

ma

tawa pi pokki monsi pi ma Asija

nampa lukta wan: ma Tawi en

ma Laso (Laos)

toki

toki musi pi pana waleja

pipi lili li tawa mute

musi

musi pi pipi linja

seme li mi?

kijetesantakalu o

pipi mama - luka monsuta

jan pali

jan pali

jan pi pali toki
tempo wapukina
tempo suno pali

toki pona
jan pi pali sitelen
nasin nimi sin pi sitelen pona
sona
jan pi waso pi lili nampa wan
jan lawa

ma
jan pi lipu lukin
tawa pi pokki monsi pi ma Asija
nampa lukta wan: ma Tawi en
ma Laso (Laos)

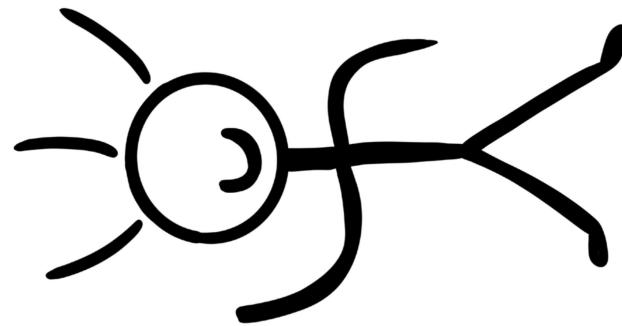
toki
jan pi pali ante
jan pali ante

musi
jan Peja
jan Alonola

jan Alonola
jan Jonatan
jan Ke Tami
jan Polo
jan Alonola
jan Ke Tami
jan Simo
jan Eli
jan Sonatan
jan Alonola
jan Simo
jan Eli
jan Sonatan
jan Peja
jan Alonola

o tawa lipu liputempo.org!

lon lipu ni la, sina ken lukin e ma pi mi
mute lon ilo Siko (Discord).

CC-BY-SA 4.0

lawawojo@2021 tan jan pali pi lipu tempo
copyright © 2021 by contributors of lipu tempo

seme li mi?

tan jan Alonola

mijo e pokí kiwen
ona li awen e mi
kule mi li mute
mute la, ona li kapesi

kin la, mi laso
sama kule kasi
mi ken ala tawa waso
mi tawa pi tempo suli

kijetesantakalu o!

tan jan Ke Tami

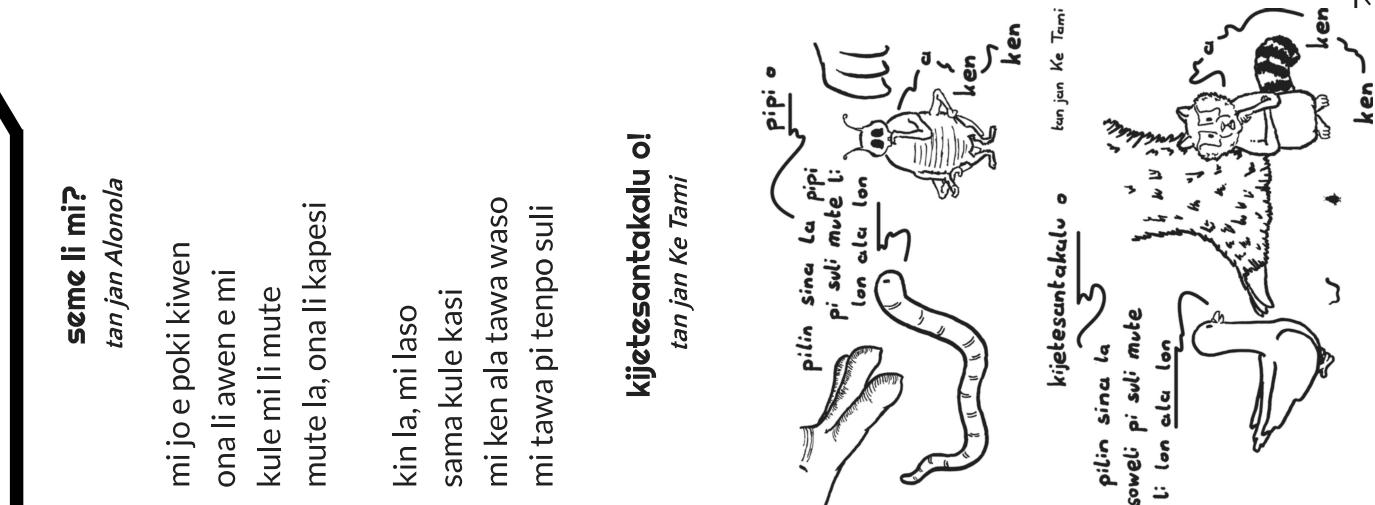
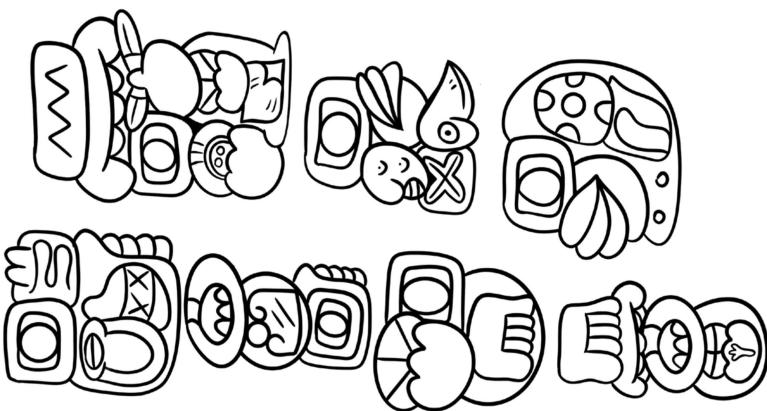

pipi mama - luka monsuta¹

tan jan Ke Tami

mi pipi mama li
pilin monsuta.¹
sina lukin e mi
li pipi lili pona.
o kama jo e kon!
sina ken ala.

tan ni: sina lon
luka monsuta.

tempo Wapukina

tan jan Alonola

tempo Wapukina li tempo pi jan sewi
Wapuka (Walburga). ona li jan sewi tan
nasin sewi Kolisu. nasin sewi Kolisu la,
jan sewi Wapuka li utala e jaki, e ike, e
monsuta¹. kin la, ona li utala e meli pi
wawa nasa. nila, tempo Wapukina la, mi
mute li utala e monsuta, e wawa nasa
ike.

tempo Wapukina li tempo pona lon ma
Kemani mute lon ma ante kin. suli la,
ona li lon ma Tosi, lon ma Seki, lon ma
Sumi, lon ma Netelan, lon ma Sensa.
tempo pi nasin sewi Kolisu ala la, jan li
jo e tempo sama pi tempo Wapukina lon
tempo sunosama. ona li wile weka e ike.
taso, sona pi tempo pi nasin sewi Kolisu
ala li lili.

ma Tosi la, jan li tawa musi mute lon
tempo Wapukina. kin la, ona li pali e
seli suli, nimi ona li "seli pi tempo mun
nampa luka" (Maifeuer). mute la, meli pi

wawa nasa tan kiwen kasi li lon sewi
seli. jan li wile weka e wawa ike nasa, li
seli e meli pi wawa nasa tan kiwen kasi.
seli li pini la, jan olin li ken tawa sewi pi
seli pini lon poka pi jan olin ante.

ma pi mute lili la, jan lili li pali e ijo nasa
sama tempo Elowin (Halloween). ma
ante la, jan li kalama musi lon tempo pi
meja pi tempo suno Wapukina.

ma mute la, jan li pali e kasi pi tempo
mun nampa luka (Maibaum). jan li pana
e kule tawa kasi suli ni. ma Sensa en ma
poka la, ona li pali e kasi suli kule kin.
taso, ona li pali ni lon tempo Misoma
(Midsommarr). jan li pana e kasi suli kule
lon insa pi ma tomo.

kin la, kasi lili kule li lon. kasi ni li kasi
olin (Liebesmäien). jan li olin e jan ante
la, ona li kama jo e kasi olin. ona li pana
e kasi olin lon
sinpin tomo pi
jan olin ona.
mute la, mijie
taso li pana e
kasi olin. taso,
tempo sike pi
mute lili la, meli
li pana e kasi
olin. taso, tempo
nila, melien mijie
en tonsi² li ken
pana e kasi olin.
jan pi olin sina li
olin e sina la, ona
li pana e ijo pona
tawa sina.

1 "monsuta" li ike, li wile pakala e sina

2 "tonsi" li meli ala,
li mije ala, li ante

tempo suno pali

tan jan Alonola

jan mute a tan ni: jan pali li tawa utala. kulupu lawa esun li wile e jan pali sin mute, taso ona li kama ala jo e jan pali sin mute.

tempo suno pali li lon tempo suno nanpa wan pi tempo mun nanpa luka, ona li lon ma mute. tempo suno ni la, jan li tawa utala li wile e lawa pali pona sin.

tempo pinimute (1856) la, ma Oselija la, jan pali li tawa utala tan ni: ona li wile pali li lon tempo suli lukta tu wan taso. ma Oselija la, tempo kama la, ona li pali kin e tawa utala.

tempo sike mute li pini. taso tempo mute pinikin (1886) la, ma Mewika la, jan pali li tawa utala kin. ona li pini pali tan ni: ona kin li wile pali li lon tempo suli luka tu wan taso. tawa utala suli ni open lon ma tomo Sikako (Chicago). taso, jan li tawa utala lon ma tomo mute pi ma Mewika.

tempo pali esun wan lon ma tomo Sika-ko la, kulupu lawa esun li pini e pali pi

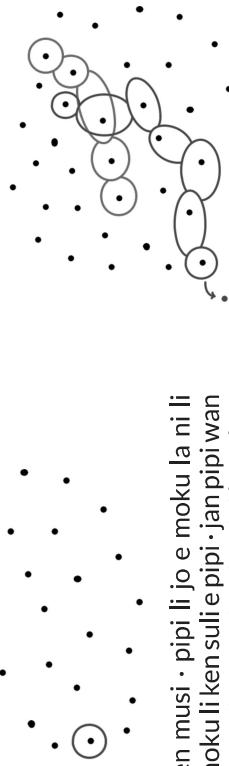
ma Mewika en ma Oselija ala la, tawa utala suli li lon tempo pini. tempo pini mute (1920) la, ma Nijon la, tawa utala suli li lon tan ni: jan li wile pali li lon tempo suli luka tu wan taso. ni li lon ma tomo Tokijo. tempo kama la, tawa utala sin li lon. taso, tempo ni li, jan li tawa utala taso ala li lon tempo suno pali.

ma Tosi la, tempo pini la, tempo suno pali li lon, li lon ala. tempo ni la, ona li lon kin. ma mute la, tawa utala li jo e utala ala. taso, tempo pi mute lili ala la, tawa utala li kama utala.

ma mute la, jan li tawa utala lon tempo suno pali. kin la, tempo suno pali li tempo suno pali. ma ante la, jan li toki suli, li pali e ijo kulupu ante.

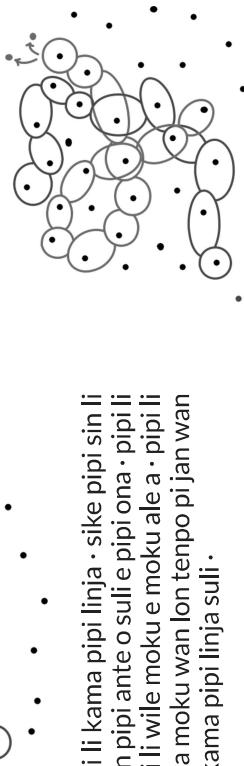
sina pipi • o sike e moku wan • ni li sina pipi • jan ante li lon musi la jan ante ale kin li sike e moku wan • jan ale o kepeken kule ante lon wile ona • ni li ona pipi.

moku lon poka ante la ona li wile tawa sei pi sijelo pipi • ni li wile e wawa tan pipi la pipi li ken ala awen jo e moku ale • ona li tawa sewi lon sijelo pipi wan la ona li pana weka e moku wantan monsi.

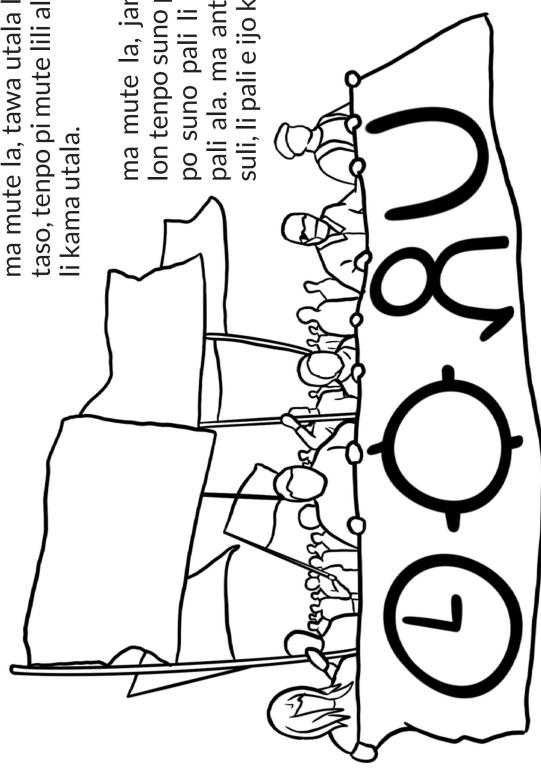
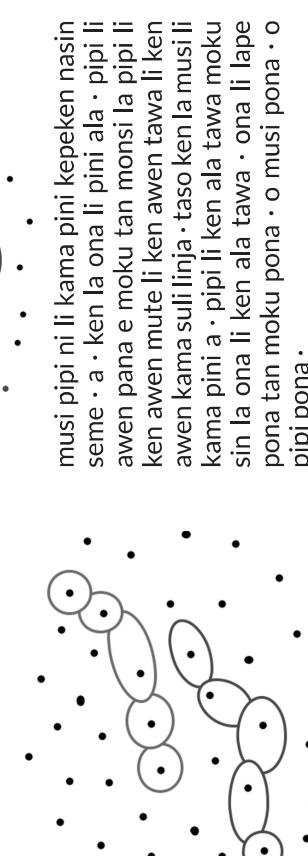

ni li open musi • pipi li jo e moku la ni li pona • moku li ken suli e pipi • jan pipi wan li open e musi la ona li suli e pipi kepeken sike sin lon poka.

moku monsi li ken kama moku sin tawa pipi ante anu pipi sama • taso pipi li wile e moku wan lon poka weka pi sijelo pipi tu la seme li kama • a • pipi li wile tawa sei pi sijelo pipi tu • ni la ona li pana e moku tu kin tan monsi • pipi li tawa lon sijelo pipi mute la ona li pana e moku mute tan monsi.

ni li pipi li kama pipi linja • sike pipi sin li lon lajan pipi ante o suli e pipi ona • pipi li wile suli li wile moku e moku ale a • pipi li ken awen mute li ken awen tawa li ken awen kama suli linja • taso ken la musi li kama pini a • pipi li ken ala tawa moku sin la ona li ken ala tawa • ona li lape pona tan moku pona • o musi pona • o pipi pona.

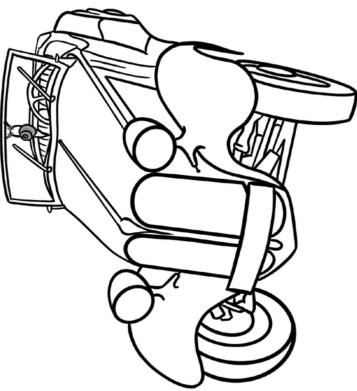

toki pona

nasin nimi sin pi

sitelen pona

tan jan Ke Tami

mi pipi. mi lili. tempo wan la, mi tawa ijo suli. ijo suli ni lilo e selo nasa. selo ona li kiwen, taso kiwen ni lilo e nena ala. kin la, kiwen ni li kule kiwen ala, li loje.

monsuta¹ suli li lon ijo kiwen suli. ona li jo e noka tu taso. pipi mute li jo e noka luka wan. mio e noka wan. kin la, monsuta ni li jo e luka suli. tempo mute la, ona li wille pakala e pipi ante kepeken luka ona. taso, tempo mute la, ona liken ala pakala e ona. ona li tawa suli lon tempo lili. po suli. pipi li ken tawa suli lon tempo lili.

mi lon ijo kiwen suli. suno li tawa anpa. mi wile kama sona e ijo ale pijo nasa ni. mi awen lon ona. taso, ona li tawa. ona li tawa suli. kon li tawa suli kin.

mi tawa kiwen ante. kiwen ni li jo ala e

¹ "monsuta" li soweli suli. ona li pana e pilin ike tan ni: ona li wille pakala.

musi

musi pi pipi linja

tan jan Ke Tami

(Kule ala la, sina ken ala lukin pona e sitelen. o lukin e sitelen kepeken kule!)

mi wile pana e musi sin. jan wan anu jan mute li ken lon musi ni. open la o kepeken lipu walo wan. o sitelen e sike lili pimeja mute li on lipu. sike lili ni li moku pona a.

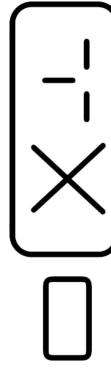
en anpa li tan sitelen wile li tan sitelen awen. sina lukin e sitelen pi wan ala la kili en anpa en wile en awen li pana e kon lili. taso kili anpa en wile awen li sulie sona pi kon nimi. nilinasin milani li musi tawa mi. taso ni li pona ala pona tawa ale. a ike la ni li namako mute li jo e linja lili mute lon poka sama li ken nasa e lukin. ni la nasin ni li pona ala tawa alepi toki pona.

nasin ante li tan janante. ona li nasin tu a. ona li ken ante lili lon jan ante la mi panae nasin ken taso.

a ni li pona li pana e nimi mi kepeken nasin ni. pipi nimi li kalama open lili wantasoli tan nimi wan. sina toki e kalama open lili wan lon nimi ale tan poki pi nimi mi li a sina sona toki e nimi mi. ni li nasin pu.

taso ni li wile e pali mute lon pali sitelen esuli mute lon lipu e wawa tan sona pi nimi ale. sina ken kama piline ni. nasin sitelen nimi ni li suli la ona li suli like anu sema. ni la alasa pi nasin ante li open . alasa li tan wile ante mute lon kulupu pi toki pona. lon toki ni la mi wile pana e nasin mute. taso o sona. nasin ni ale ala li pona. nasin pini la. a. nasin pini li ken pona.

nasin wan li nasin mi. mi wan e sitelen pona tu lon insa pi poki nimi. ni li lili e poki nimi li pona tawa mi. kin la ni li ante lili e kon sitelen. sona la jan li ken kepeken sitelen pona mute tan kalama sama. kalama K li ken sitelen kalali ken sitelen ken li ken sitelen kiwen li ken sitelen ante kin. sina kepeken sitelen pi wile sina la ni li ken pana e kon pi wile sina. a taso sina wane sitelen tu la kon li ken kama wan lon lukin kin.

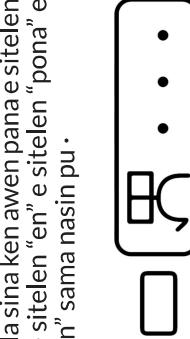
nasin nanpa wan li tawa ni. nimi ijo li sama kalama pi nimi mute lon toki pona . ni la nimi Alasin li kepeken sitelen pona ni. ala en sin. kalama ale pi nimi ni ale li pana e kalama pi nimi ijo. nasin nanpa tu li tawa nimi ante ale . ona la kalama open pi sitelen pona mute li pana e kalama nimi. taso kalama open li sama ala nasin pu. kalama open li kalama open suli li ken sama sama kalama pi sitelen Lasina tu wan li ken nimi "pan" li nimi pi kalama open suli wan taso. nimi "kalama" li nimi pi kalama open suli tu wan. nimi "sinpin" li nimi pi kalama open suli tu. nila nimi pi kasi Pankasin likepeken nimi ni. pan en kalama en sinpin.

a taso nasin ni li pona ala pona. pilin mi la nasa mute li ken tan nasin ni. nasin nanpa wan la nimi Alasin li kepeken nimi "ala" li kepeken nimi "sin". taso sinia lukin e sitelen pona ni kepeken

lipu musi la nimi pi soweli Kawai li kama tan toki Ihli li kama tan kili pi loje jelo lon anpa ma. kin la ona li soweli pi jan Pepa li awen lon poka pi jan Pepa. sitelen ona li tan sitelen kili li tan sitel-

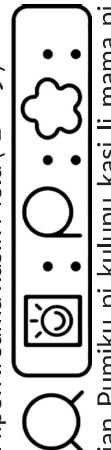
nasin tu la ni li kama nimi Asin • jan li
spana e ante lili tawa nasin ni li pona lili
e nasin tan ni • suli la kalama open suli
ale li lon ala nimi pi toki pona • kalama
Ju en kalama Pe li lon ala open nimi lon
toki pona • ni la sitelen pona tu li ken
kama want tawa kalama ni • a taso ni ale
li nasa tawa mi • ante lili tawa nasin ni
tu li pona lili e nasin ni tu • taso mi ken
ala sona e sitelen nilon lukin • nimi As li
seme • kasi Pks li seme • pona lajan ante
kin li panae e nasin sin.

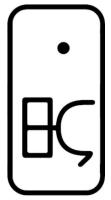
	•	“kepek- en” e sike lili tu • taso	sina wile la sina ken awen panae sitelen “kiwen” e sitelen “en” e sitelen “pona” e sitelen “en” sama nasin nu :
---	---	--	---

nimi Ke-
peke la
sina ken
pana e
sitelen "kepeken" e sike tu wan • taso
sina wile la sina ken awenpanae sitelen
"kiwen" e sitelen "en" e sitelen "pona"
e sitelen "en" e sitelen "ken" e sitelen
"esun" sama nasin pu.

ni li nasin sin • ona li pona tawa lukin mi
• taso ona li sin mute • o lukin • nasin sin
ni li kepeken nasin kalama sama nasin
kalama pi tok! Nipon • nasin nili kulupu
e kalama insa lon nimi kepeken nasin ni
• nimi "kepeken" la kalama insa tu tu li
lon li kalama Ke li kalama Pe li kalama
Ke li kalama N • a ken la nasin kulupu
kalama nili nasa tawa sina • olukin kin.
nasin nila kulupu kalama li ken kalama
wan liken kalama tu • ona li kalama wan
tasola ona li kalama wan onkulupu ni.
A.E.I.O.U.N.kulupu pikalama wan
tasolo li ken kalama N tan seme a • kute
a kalama Nii lon pini pi kulupu kalama
ante la kalama N li sulii lon tempo sama
kulupu kalama ante • ni li sama lon toki
Nipon li sama nasin Mola (王二七):

Ian Pumiku pi kulupu kasi li mama pi
nasin ni lon sitelen pona . sina wile
kepeken rasin ni la o kepeken kulupu
kalama ale pi nasin ni tan nimi wan lon
wile sina . o pana e sike lili tava nampa
pi kulupu kalama . nimi Ke la sina ken
pana e sitelen "kepeken" e sike lili wan
taso sina wile la sina ken awen pana e
sitelen "kiwen" e sitelen "en" sama na-
sin pu .

יְהוָה בְּרוּךְ הוּא וְבָרוּךְ יְמִינֵי

bipi bipili

mute li lon jo mi: ilo sono mi li tawa linluwi³, li narpa, li pali li jo e lipu mi. ilo ante lon mi li pana e nimi tawa lipu kepeken telo pimeja, li kama lon e lipu pi ilo sono mi. kepeken ilo luka la mi ken toki tawa jan pi polka ala. tomo tawa li ilo li ante e ma mi lon wile mi. ilo ale ni li wawa, li ponal e lon mi.

taso tempo la ilo li pali ala. ona li a
pali ala a! ken la ni li suli ala tawa
mi tan ni: mijo e tempo mute, li ken
lukin e pakala ilo, li ken pona e pa-
kala, li li li. mi sona ala e pakala la, mi
ken wile sona tan jan sona a.

TASO, ken la, mijo ala e tempo e wile
e e! ni la ilo mili ike mute li pana e
pilin pi ike mute, e pilin utala wawa
tawa mi tan ni: ona li ike ni a li nasa li
pali ala! mi toki wawa a! ilo o open!
pilin utala wawa la mi pana wawa e
luka tawailo tawa ni: ona o pakalla a.
mi pana wawa e luka e nokae e lawae e
ilo ante mute tawa ilo a!

pin la ni li pona ala tawa mi li pona
ala tawa ilo. tan ni: ilo li pakala lon
tempo pini, li awen pakala lon tempo
mi. luka en ijo ante li pakala kin li pi-
lin Awa⁴.

ni la o pilin ike ala lon pakala ike ilo.
o awen pona sama lape, o ike wawa
ala. ilo li ike a lon tempo, taso sina
ike e ona la, pona li lon ala. ni la o
toki tawa jan sona, ona li ken ante.
ken la sina kin ken pona e ona. ale
li pakala la ni li sulii ala kin: ona li ilo
taso! sina en ilo o pona.
piñi

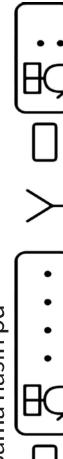
tempo suno ale la pipi li pali wawa,
ona li lukin e moku ona, li kama jo e
ijo e kasi lili e jakim ma mute li pana e
ona tawa tomo ona. tomo la ona li
pali e selo e lupa e supa e mena. pali
ni la pilin ona li pona a.

pipi li wile mama e pipi sin. la ona
li tawa pipi ante. pipi tu ni li unpa
li open mama. tempo kama lili la
kili pipi mute li kama lon. pipi suli
li pana sona tawa ona sin. pilin pipi
lon tempo nili lon. li pona.

suno wan la, pipi li pana sona tawa
kili ona e nasin pal, li pali; ona ale li
wawa taso, pipili tawa lon nasin ma
suli la, jan lili ike li molii e pipi kepek-
en noka tan pilin wawa ona, li mu
musi tan ni. pipi li molii. pilin pi pipi
ni li molii. taso pipi kili en pipi mama
ante li pilin ike.

jan lili ni pi nasa ike li ken moli e pipi,
ona li jo e wawa. taso jan sona ala li
ken pali e pipi. pipi li kili ma, sama
jan. pipi li lon kon, li konwe², sama
jan. pipi li pilin, sama jan. nila, sama
jan la, lon ona li suli. o moli ala e pipi
e sowelli ante, o olin e konwe ona.
pipi.

ilo mi li pali pona lon tempo mute. ilo

ni la nimi Kijetesantakaluweka li ken
kama lili a · nasin pula onali suli wawa ·

taso nasin nimi sin ni li pona ala pona ·
sina o kepeken ala kepeken nasin ni · a
ona li pona tawa lukin mi · a toso sona
la nasin ni li sin mute li tan tempo mun
nanpa tu ion tempo sike ni · ken la nasin
ni li nasa tawa wille ante · sina sona e ni
lon nasin sina pi sitelen pona la nasin ni
li ken pona tawa nimi sina li ken pona
tawa nimi lon musi sina lon lipu sina li
ken pona alla tawa ijo ante · o musi ·

3 "linluwi": iyo sona mute li toki tawa ilo
sona ante la, nasin ni en ijo nili linluwi.
4 kalama "Awa" li mu pi pilin ike lon sijelo

2 "konwe" li sama moli ala, li sama lon kon. ona li lon soweli ale.

12

sona

pipi waso pi lili

nanpa wan
tan jan Ke Tami

ma tomo lawa pi ma Tawi en ma tomo lawa pi ma Laso li ante mute. lon la ona tu li jo e telo tawa suli e tomo musi pi tempo pini, taso ma tomo Panko li suli mute li jo e kon jaki. ma tomo Wensijan (Vientiane) li suli ala li lape lili. kin la kipisi³ insa pi ma tomo Panko li jo e tomo suli sin mute.

ma Tawi la tawa mi la ma tomo pi pona nanpa wan li ma tomo Ajutaja. tempo pini la ona li ma tomo lawa pi ma Tawi. ma tomo Nonkawi (Nong Khai) kin li pona tawa mi. ona li lon nasin lete pi nasin pi kama suno. ona li lon poka pi telo tawa Mekon. poka telo ante li lon ma Laso. lon la tan ma tomo ni la ma tomo lawa pi ma Laso li weka ala. telo tawa Mekon li sui mute. ona li kama tan nena suli Imlajaya li tawa insa pi telo suli Sonko pi nasin seli lon ma Wije.

ijo pona nanpa tu li laso jelo. ma Tawi la laso jelo li jo e nena suli e ma kasi suli pona. ma Tawi li jo e ma mute pi insa telo suli e ma pi kasi suli. ma pi insa telo ni li jo e poka telo pi pona mute. ma Tawi la laso jelo en ma pi insa telo suli li lon nasin seli. ma tomo pi tempo pini li lon ma meso² lon nasin lete (ma pikasi suli li lon nasin lete kin).

¹ "majuna":sin ala a
² "meso":suli ala en lili ala

pi pona nanpa wan li tan linja sina. ona li tawa lon kon len e sjelo ona tan linja sina. ona li tawa lon

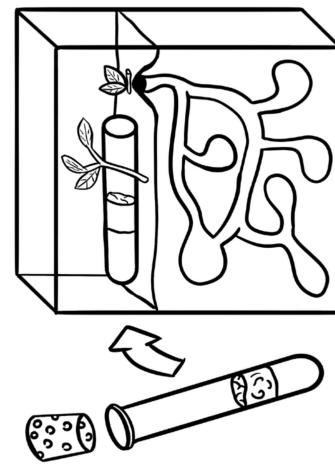
kon, taso ona li lili la, ona li pilin ala e kon sama sina. ona li pilin e kon sama telo anu ko. ona li tawa lon kon la, tawa ni li sama tawa lon telo. nili tan lili ona. sina lili sama ona la, kon li kama sama ko tawa pilin sina. ni la, luka ona pi tawa waso li sama ala luka pi tawa waso lon pipi ante mute, li sama palisa pilin ja suli mute.

taso pipi waso ni li lili ala lili ranpa wan? a ni li ken. sona jan la, ni li pipi waso pi lili nampa wan. taso jan sona li sona alla e lili ken lon pipi la, pipi ante li ken lili mute lon suli pi pipi ni. pipi ante li lon sona jan, li lili mute lon lili pi pipi waso. taso ona li ken ala tawa lon kon.

**pipi li soweli tomo
(pona) anu seme?**

tan jan Alona/la

open la, o pilin e ni: sinajo e tempo mute anu seme? sinajo e tempo mute la, o open. sina o kama jo e pokilili tawa pipi mama, e len, e ilo tawa ijo lili, nampa wan la, o pana e telo lili tawa pokilili. nampa tu la, o pana e len, sina pini la, pokilili sina li sama ni tawa lukin!

jan mute li ken ala jo e soweli tomo suli. taso, ona li wile jo e soweli tomo, ni la, ona li kama jo e soweli tomo lili. sina ken ala luka e pipi, taso sina ken lukin e ona. pipi kulupu li pona mute tawa jan mute tan ni: ona li jo e kulupu. kulupu ni li pona li suli. jan mute li toke e ni: kulupu pi pipi kulupu li sama kulupu jan!

mi la, pipi kulupu li soweli tomo pona tawa jan pi tomo lili. taso, sina wile jo e ona la, sina ojo e tempo mute tawa ona! pipi lili lili, taso pipi li pali mute tawa sina.

"waleja" li jio toki.

³ "kipisi": ijo lili li tan ijo suli

toki
tan jan Jonatan

nimi tu wan ni li nimi lawa pi toki musi. taso tempo ale la nimi lawa li joi ala e waleja¹. tan ni la mi pali e toki musi pi pana waleja tawa nimi lawa ni.

¹ mi pali e toki musi sin kepeken nasin ni: mi kamajo e nimi tu wan pi ijo ni: nimi nanpa tu li sama pini pi nimi nanpa wan li sama openpi nimi nanpa tu wan. o lukin e ni: ...XXX... 9

tempo ni la, mi mute o alasa e pipi mama. tempo wan pi tempo sike la, pipi mammal i tawa. tempo nia, alasa li open. o kama sonae tempo ni tawa ma ni! tempo tawa pi pipi mama la, sina tawa kepeken poki lili sina. sina o lukin, o alasa e pipi mama. pipi mammal jo alaae luka ona pi tawa kon la, ona li ken jo e pipi lili sina lukin e pipi mama nila, o alasa e ona, o pana e ona tawa poki sina.

awen

sina jo e pipi mama wan lon poki sina la, sina o awen. o awen. o awen lon tempo mute. sina o pana e poki tawa ma pi suno ala. sina o pana ala e ona tawa poki sina.

pipi pokи tan jan Alonola

toki sona la, pipi pokи li pipi Kalopota (Gastropoda). nimi ni li kama tan toki Elena. toki Elena la, nimi Kalopota li jo e kon ni: "pipi pi nota wan sinpin". pipi pokи li pipi ko. pipi ko ante mute li lon. taso, pipi kulupu en pipi kule en pipi ante mute li pipi ko ala.

kulupu pipi Kalopota li suli. pipi pokи pi kulupu ni li lon telo lon ma. pipi pokи li ken ni: ona li suli, li lili. pipi pokи li jo e nota. open nota la, lawa pi pipi pokи li lon. monsi nota la, pokи li lon. insa pokи la, ijo mute li lon. kiven selo pokи li ijo Kasijunkapona (CaCO3).

pipi pokи mute la, pipi pokи li lon. pini pokи li lon. pini pokи li pona tan ni: pipitelo la,

e moku tawa ona sina o awen taso. tempo kama la, pipi mama li pana e pipi lili. pipi lili li lon la, o awen lon tempo esun tu. tempo ni li pini la, sina ken pana e mokutawa ona. sina ken pana e pipi (moli) lili anu ko suwi tawa ona. o pana ala e moku mute tawa ona tan ni: ona li moku ala e moku ale la, moku li jaki.

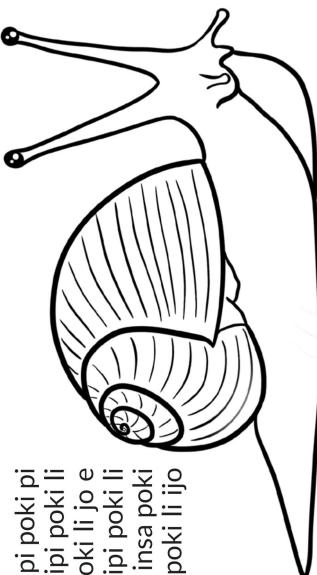
kulupu li kama suli

kulupu sina pi pipi kulupu li kama suli la, sina o pana e ona tawa pokи suli. pokи ni la, sina ken pana e ijo mute, o musil! sina wile ala e ni: pipi li ken weka tan pokи ona. ni la, sina ken pana e ko anu telo lon selo pokи. sina wile ala e pipi la, ni li pona kin. sina ken pana e ona tawa ma kasi. ma ni la, ona li kenpali e tomo sin a.

pipi pokи tan jan Alonola

telo li lon ala la, pipi li ken pini e pokи, li awen e telo lon pokи. pipi ma la, tempo lete li lon la, pipi li ken pini e pokи, li lape suli.

pipi mute li jo e luka linja tu lon lawa ona. kin la, ona li jo e oko tu lon linja tu

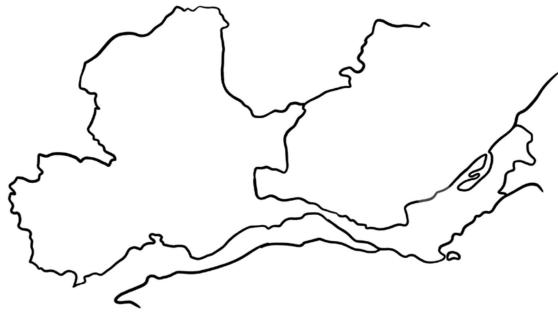
ante, pipi suli en pipi ma li pana e telo ko. telo ko ni la, ona li tawa kepeken noka ona.

pipi pokи li ken moku e kasi, e pipi. uta pipi la, luka uta li lon. luka uta ni li jo e kiven lili. toki sona la, luka uta ni li jo enim Latula (Radula). pipi telo pi mute lili li alas a e pipi ante. ona li jo e kiven

ma

taua pi pokи monsi pi ma Asija nanpa luka wan: ma Tawi en ma Laso (Laos) tan jan Polo

lipu ni la mi toki lon ma tu tan ni: ma Tawi en ma Laso li sama mute. ante suli li tu taso. nanpa wan la ma Tawi li suli. ma Laso li lili. nanpa tu la tempo pini la ma ala li jo e ma Tawi. taso tempo pini la ma Kanske li lawa e ma Laso.

uta nasa. kiwen uta ni li pana e telo ike. telo nii pakala e pipi ante.

pipi pokи ma li meli taso ala, li mijе taso ala. ona li meli, li mijе! pipi pokи li pana e sike pi pipi lili lon ma.

uta nasa. kiwen uta ni li pana e telo ike. telo nii pakala e pipi ante.

pipi pokи ma li meli taso ala, li mijе taso ala. ona li meli, li mijе! pipi pokи li pana e sike pi pipi lili lon ma.

ma Tawi en ma Laso li ma musi li ma pona. ma Tawi la kulupu lili pi nasin sewi Isilan li lon nasin seli, taso jan ante pi ma Tawi li jan pi nasin sevi Puta. jan mute pi ma Laso kin li kepeken nasin sevi Puta. lon nasin ale la jan pi ma Tawi en jan pi ma Laso li suwi li pona. kin la ma tu ni li jo e toki pi sama mute. toki Tawi la ona li jo e kalama suwi li pona kute mute tawa mi. taso ona li ike mute pi kama sona a! nimi pi toki Tawi li ken jo e kalama luka a (toki Sonko li jo e kalama tu tu)! jan li kalama ike, la jan ante li ken ala sona! nasin sitellen kin pi toki Tawi li pona lukin, taso ona li ike mute tawa sitellen tawa lukin.